

Formulation The Model of Extramarital Relationships According to Early Maladaptive Schemas and Marital Intimacy Mediated by Cognitive Flexibility

Khadije Beikzadeh¹, Sozan Emamipour^{2*}, Anita Baghdasarians³

1- PhD Student in Psychology, Department of Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2- Associate Professor, Department of Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

3- Assistant Professor, Department of Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Corresponding Author: Sozan Emamipour, Associate Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University-Tehran Center Branch, Tehran, Iran.

Email: emamipursd@yahoo.com

Received: 30 May 2023

Accepted: 11 Sep 2023

Abstract

Introduction: Extramarital affairs have devastating impacts on married couples leading to separation and divorce. The purpose of the present study is to formulate the model of extramarital relationships in accordance with early maladaptive schemas and marital intimacy mediated by cognitive flexibility among men.

Methods: In this descriptive correlated research, two hundred and fifty men with extramarital affairs visiting a psychological counseling center in Tehran during the first half of 2021 A.H., were selected by convenience sampling method. The data is collected from the questionnaires of Young's Schema Therapy (1998), Yeniceri and Kokdemir's Infidelity (2006), Walker and Thompson's Intimacy and Intergenerational aid and contact among mothers and daughters (2007), Denis and Vander Wal's Cognitive Flexibility and Inventory (2010). The obtained data was analyzed by utilizing the structural equation modeling method in the statistical software of AMOS 24 and SPSS 27.

Results: The assumed research model meets the requirements of experimental data (RMSEA=0/056). The direct coefficient path between early maladaptive schemas ($B=0/137$) and marital intimacy ($B=0/287$) was in a significant model with extramarital relationships ($P<0/05$). The direct coefficient path among early maladaptive schemas ($B=0/21$) and marital intimacy ($B=0/47$) was significant with cognitive flexibility ($P<0/05$). In addition, the indirect coefficient path of maladaptive schemas in extramarital affairs was gained through significant flexibility while no significant indirect coefficient path was observed between marital intimacy and extramarital affairs via flexibility ($P>0/05$).

Conclusions: Early maladaptive schemas and marital intimacy were related to extramarital affairs through mediated variables of cognitive flexibility. Thus, extramarital relationships can be reduced by decreasing early maladaptive schemas and increasing both marital intimacy and cognitive flexibility.

Keywords: Extramarital relationships, Early maladaptive schemas, Marital intimacy, Cognitive flexibility.

تدوین مدل روابط فرازنشویی بر اساس طرحواره های ناسازگار اولیه و صمیمیت زناشویی با میانجیگری انعطاف پذیری شناختی

خدیجه بیک زاده^۱، سوزان امامی پور^{۲*}، آنیثا باغداساریانس^۳

۱- دانشجوی دکتری روان شناسی، گروه روان شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲- دانشیار، گروه روان شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۳- استادیار، گروه روان شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: سوزان امامی پور، دانشیار، گروه روان شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
ایمیل: emamipursd@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۳/۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۶/۲۰

چکیده

مقدمه: وجود روابط فرازنشویی از اصلی ترین عوامل فروپاشی خانواده و طلاق است. پژوهش حاضر با هدف تدوین مدل روابط فرازنشویی بر اساس طرحواره های ناسازگار اولیه و صمیمیت زناشویی با میانجیگری انعطاف پذیری شناختی در مردان انجام شد.

روش کار: در این پژوهش توصیفی- همبستگی، تعداد ۲۵۰ نفر از مردان دارای روابط فرازنشویی مراجعه کننده به مرکز مشاوره شهر تهران در نیمه اول سال ۱۴۰۰ با روش در دسترس انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه های، خیانت زناشویی بینسری و کوکدمیر (۲۰۰۶)، طرحواره های ناسازگار اولیه یانگ (۱۹۹۸)، صمیمیت زناشویی تامپسون و والکر (۲۰۰۷)، انعطاف پذیری شناختی دنیس و وندروال (۲۰۱۰) استفاده شد. تحلیل داده ها با روش مدل سازی معادلات ساختاری در نرم افزارهای آماری AMOS24 و SPSS27 انجام شد.

یافته ها: مدل مفروض پژوهش با داده های تجربی برازش مناسبی داشت ($RMSEA=0/056$). ضریب مسیر مستقیم بین طرحواره های ناسازگار اولیه ($\beta=0/137$) و صمیمیت زناشویی ($\beta=-0/287$) با روابط فرازنشویی در مدل معنادار بود ($P<0/05$). ضریب مسیر مستقیم بین طرح واره های ناسازگار اولیه ($\beta=-0/21$) و صمیمیت زناشویی ($\beta=0/47$) با انعطاف پذیری شناختی معنادار بود ($P<0/05$). همچنین ضریب غیرمستقیم طرحواره های ناسازگار اولیه به روابط فرازنشویی از طریق انعطاف پذیری شناختی معنادار بود ($P=0/025$). اما ضریب غیر مستقیم معناداری بین صمیمیت زناشویی با روابط فرازنشویی از طریق انعطاف پذیری شناختی مشاهده نشد ($P>0/05$).

نتیجه گیری: طرحواره های ناسازگار اولیه و صمیمیت زناشویی از طریق متغیر میانجی انعطاف پذیری شناختی با روابط فرازنشویی ارتباط داشت. بنابراین می توان با کاهش طرحواره های ناسازگار اولیه و افزایش صمیمیت زناشویی و انعطاف پذیری شناختی میزان روابط فرازنشویی را کاهش داد.

کلیدواژه ها: روابط فرازنشویی، طرحواره های ناسازگار اولیه، صمیمیت زناشویی، انعطاف پذیری شناختی.

خانواده اصلی‌ترین هسته هر جامعه و کانون حفظ سلامت روان و بهداشت روانی است. یکی از عوامل آسیب‌زا در ساختار و ثبات خانواده و همچنین سلامت زندگی زوجین، روابط فرازناشویی است (۱). روابط فرازناشویی موضوعی است که زوج درمانگران به صورت منظم در کارهای بالینی‌شان با آن مواجه می‌شوند و می‌تواند تجربه ای گیج‌کننده و دردناک برای همه کسانی باشد که با آن درگیرند (۲). روابط فرازناشویی یکی از دلایل عمده طلاق و از هم پاشیدن ازدواج است (۳، ۴). روابط فرازناشویی بین زوجین می‌تواند از طریق طرحواره‌های ناسازگار اولیه مفهوم‌سازی شود. طرحواره‌های ناسازگار اولیه الگوهای هیجانی و شناختی خود آسیب‌رسانی هستند که در ابتدای رشد و تحول در ذهن شکل می‌گیرد؛ در مسیر زندگی تداوم می‌یابد؛ به حرکت خود ادامه می‌دهد و خودشان را به تجارب بعدی زندگی تحمیل می‌کنند (۵). به عبارت دیگر، این طرحواره‌ها در کودکی و نوجوانی شکل گرفته و در بزرگسالی در روابط زناشویی نمود پیدا می‌کنند. هر چه طرحواره‌ها ناسازگارتر باشند، تأثیر زیان‌بارتری بر رضایت از زندگی مشترک و همچنین تعهد زناشویی می‌گذارند (۶). براساس شواهد نظری و تجربی طرحواره‌های ناسازگار اولیه می‌تواند در بسیاری از مشکلات زندگی زناشویی از جمله در نگرش و گرایش افراد نسبت به روابط فرازناشویی موثر باشد (۷). در این زمینه طبق نظر یانگ طرحواره‌ها به عنوان سازنده برخی از رگه‌های شخصیتی عمل می‌کنند و طرحواره‌های ناسازگار اولیه به ویژه آن‌هایی که عمدتاً در نتیجه تجارب ناگوار دوران کودکی شکل می‌گیرند، ممکن است، هسته اصلی مشکلات منش شناختی و شخصیتی را شکل دهند (۸). نوایی و محمدی اریا نشان دادند بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و توجیه روابط فرازناشویی رابطه وجود دارد (۹). با مطالعه پژوهش‌های انجام شده و در بررسی علت بروز روابط فرازناشویی یک الگوی مفهومی استنباط می‌شود که علاوه بر عوامل درون فردی ذکر شده، که ریشه در دوران کودکی فرد دارند، به نظر می‌رسد عوامل موقعیتی و ارتباطی نیز می‌توانند بر تعاملات بین زوجین و سلامت خانواده تأثیر بگذارند (۱۰). مشاهده زندگی زناشویی افراد در سطح جامعه و مطالعه پژوهش‌های موجود در این زمینه نشان می‌دهد روابط گرم بین فردی، که ناشی از یک دلبستگی عاشقانه، پرشور و عاطفی است، در رابطه زناشویی

باثبات اهمیت زیادی دارد (۱۱). روان‌شناسان صمیمیت را توانایی برقراری ارتباط با دیگری و بیان عواطف تعریف می‌کنند و آن را از حالت‌های طبیعی انسان می‌دانند (۱۲). بدیهی است فردی که میزان بالاتری از روابط صمیمی را تجربه می‌کند خود را به شیوه مطلوب‌تری در رابطه نشان می‌دهد و نیازهای خود را به شکل مؤثرتری به همسر خود ابراز می‌کند (۱۳). از این رو افزایش صمیمیت و لذت در تعاملات زوجین باعث رضایت بیشتر از روابط زناشویی و ارتقای سلامت روان و شادکامی زوجین می‌شود (۱۴).

متغیر دیگری که با روابط فرازناشویی ارتباط دارد، انعطاف‌پذیری شناختی است (۱۵). انعطاف‌پذیری شناختی فرد را قادر می‌سازد که در برابر فشارها، چالش‌ها، و سایر مسایل عاطفی و اجتماعی برخورد مناسب و کارآمد داشته باشد. عنصر اصلی در تعاریف انعطاف‌پذیری شناختی، توانایی تغییر آمایه‌های شناختی به منظور سازگاری با محرک‌های در حال تغییر محیطی است (۱۶). برخی از پژوهشگران انعطاف‌پذیری شناختی را میزان ارزیابی فرد در مورد قابل کنترل بودن شرایط تعریف کرده‌اند که این ارزیابی در موقعیت‌های مختلف تغییر می‌کند (۱۷). وقتی فرد انعطاف‌پذیری شناختی نداشته باشد به طور غیرفعال با شرایط محیط مواجه می‌شود و معمولاً به خطا می‌رود و کارها را با تعلل انجام می‌دهد (۱۸). انعطاف‌پذیری شناختی از طریق شش فرایند اصلی همپوش و مرتبط به هم حاصل می‌شود: پذیرش (تمایل به تجربیات درونی بدون تلاش برای تغییر فراوانی یا حالت آنها)، گسلس شناختی (توانایی جدا کردن افکار، هیجانات، احساسات بدنی و تکانه‌ها از موقعیت‌های واقعی و انتخاب رفتارهایی که متناسب با بافت کنونی است)، توجه آگاهی (بودن کامل در زمان حال در هر لحظه)، خود به عنوان بافتار (تشخیص اینکه فرد چیزی فراتر از تجارب درونی‌اش است)، ارزش‌ها (اصول شخصی منتخب و هدایت‌گر که مسیر زندگی فرد را مشخص کرده و به او احساس معنا می‌دهد)، اقدام متعهدانه (رفتارهایی که در مسیر ارزش‌های شخص و بسته به بافتاری که در آن قرار دارد، به صورت منعطف انتخاب می‌شوند) (۱۹).

مطالعه وولز و همکاران (۲۰) نشان داد که خیانت زناشویی به طور کلی تا حدودی قابل پیش‌بینی است و عوامل بین فردی مانند رضایت از رابطه، عشق، میل و طول رابطه بیشترین پیش‌بینی‌کننده خیانت آنلاین و حضوری هستند.

در پژوهشی دیگر، قدیمی و همکاران (۲۱) نشان دادند بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه با گرایش به روابط فرازنشویی رابطه معنی‌داری وجود دارد. در پژوهش بختیاری و همکاران (۲۲) با عنوان مدل علی روابط فرازنشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با نقش واسطه‌ای صمیمیت زناشویی و سبک‌های عشق ورزی اثر مستقیم طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر صمیمیت زناشویی و خیانت زناشویی معنادار بود. براساس نتایج پژوهش گونزالز-ریورا، آکینو-سرانو و پرز-تورس، زوجینی که در فضای مجازی روابط فرازنشویی داشتند، از صمیمیت هیجانی کمتری برخوردار بودند (۲۳). نتایج پژوهش زارعی هلان و شایگان منش (۲۴) نشان داد بین انعطاف‌پذیری شناختی و کیفیت روابط زناشویی رابطه معنی‌دار وجود دارد. خرم‌آبادی و همکاران (۲۵) در پژوهشی نشان دادند انعطاف‌پذیری شناختی اثر مستقیمی بر روابط فرازنشویی دارد. همچنین انعطاف‌پذیری شناختی با میانجی‌گری خودکنترلی دارای اثر غیر مستقیمی بر روابط فرازنشویی بود.

به‌طور کلی شواهد نظری و تجربی پژوهش نشان می‌دهد طرحواره‌های ناسازگار اولیه، صمیمیت زناشویی و انعطاف‌پذیری شناختی با روابط فرازنشویی ارتباط دارند. اما نکته اصلی که در مرور پیشینه پژوهش وجود دارد، این است که در مطالعات انجام شده قبلی نقش این متغیرها در روابط فرازنشویی به صورت هم‌زمان بررسی نشده و در زمینه نقش واسطه‌ای انعطاف‌پذیری شناختی خلاء پژوهشی وجود دارد. مطالعه حاضر می‌تواند عوامل موثر در روابط فرازنشویی مردان را به‌طور هم‌زمان در یک مدل نشان دهد. افزون بر این، بررسی‌های ملی در کشور آمریکا نشان می‌دهد بین سال‌های ۱۹۹۱ و ۲۰۰۶ میزان خیانت زناشویی روندی افزایشی داشته است و تخمین‌های محافظه‌کارانه نشان می‌دهد که خیانت زناشویی در ۲۰ تا ۲۵ درصد از کل ازدواج‌ها رخ می‌دهد (۲۶). براساس شواهد در داخل کشور نیز آمار خیانت زناشویی روند افزایشی دارد با این حال آمار دقیقی در این زمینه گزارش نشده است (۲۷). نکته دیگر در ضرورت تحقیق حاضر توجه به این مساله است که مهم‌ترین عامل تهدیدکننده عملکرد و ثبات یک خانواده، تداوم روابط فرازنشویی است (۲۸). با توجه به همین دلایل، این پژوهش با هدف مطالعه روابط طرحواره‌های ناسازگار اولیه و صمیمیت زناشویی با روابط فرازنشویی و بررسی نقش واسطه‌ای انعطاف‌پذیری شناختی در قالب یک مدل

ساختاری انجام شد و سوال اصلی پژوهش این است آیا مدل روابط فرازنشویی بر اساس طرحواره‌های ناسازگار اولیه و صمیمیت زناشویی با میانجی‌گری انعطاف‌پذیری شناختی از برآزش مناسب برخوردار است؟

روش کار

روش تحقیق حاضر از نظر هدف جزء تحقیقات کاربردی و از نظر روش اجرا جزء پژوهش‌های توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه مردان دارای روابط فرازنشویی مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره همکده در منطقه پنج شهرداری شهر تهران در بازه زمانی ۶ ماه اول سال ۱۴۰۰ بود. مراجعان این مرکز از کارکنان مراکز بهداشتی شامل پزشکان، پرستاران، بهیاران و سایر نیروهای خدماتی شهر تهران بودند. با توجه به ماهیت موضوع تحقیق آمار دقیقی از تعداد جامعه آماری وجود نداشت. برای تعیین حجم نمونه از قاعده استیونس (۲۰۰۲) که به ازای هر متغیر اندازه‌گیری شده یا نشانگر حداقل ۱۵ مورد را پیشنهاد می‌کند، استفاده شد و به دلیل وجود ۱۵ متغیر مشاهده شده در مدل ساختاری پژوهش، حجم نمونه این پژوهش با در نظر گرفتن احتمال افت آزمودنی شامل ۲۵۰ نفر تعیین شد. روش نمونه‌گیری از نوع در دسترس بود و مراجعانی که جهت دریافت خدمات روان‌شناختی برای مشکل خیانت زناشویی مراجعه می‌کردند، به عنوان نمونه پژوهش انتخاب می‌شدند. ملاک‌های ورود به پژوهش، شامل دارا بودن سن بین ۲۸ تا ۴۵ سال، حداقل مدرک تحصیلی دیپلم، سابقه زندگی مشترک چهار سال و بیشتر و بود. ملاک‌های خروج هم شامل عدم تمایل به ادامه همکاری و تکمیل ناقص پرسشنامه‌ها بود.

روش اجرای پژوهش بدین ترتیب بود که پس از اخذ معرفی‌نامه از واحد تهران مرکزی و اجازه کتبی از مرکز مشاوره همکده نسبت به دریافت کد اخلاق به شماره IR.IAU.CTB.REC.1400.093 اقدام شد. سپس، مراجعانی که تحت عنوان خیانت زناشویی به مرکز مشاوره همکده مراجعه می‌کردند و دارای ملاک‌های ورود به پژوهش بودند، جهت شرکت در پژوهش انتخاب شده و به پرسشنامه‌های پژوهش پاسخ می‌دادند. در هنگام جمع‌آوری داده‌ها، ضمن رعایت ملاحظات اخلاقی همچون بدون نام بودن پرسشنامه‌ها، داوطلبانه بودن شرکت در پژوهش، از طریق مرکز مشاوره همکده به تمامی شرکت‌کنندگان این تعهد داده شد که

بررسی و تایید کردند. روایی واگرایی و همگرایی پرسشنامه از طریق همبستگی معنادار طرحواره های ناسازگار اولیه با عزت نفس و پریشانی های روان شناختی تایید شد و میزان پایایی طرحواره ها از ۰/۸۱ تا ۰/۹۵ بدست آمد (۳۱) همچنین در ایران یوسفی و همکاران روایی و پایایی پرسشنامه را بر روی یک نمونه ۵۷۹ نفری بررسی کردند و پایایی آن را از طریق الفای کرونباخ در کل نمونه ۰/۹۱، در دختران ۰/۸۷ و در پسران ۰/۸۴ بدست آوردند. روایی همگرا و واگرایی پرسشنامه از طریق محاسبه ضریب همبستگی پرسشنامه با پرسشنامه های درماندگی روان شناختی، عاطفه مثبت و منفی، اعتماد به نفس، آسیب پذیری شناختی برای افسردگی اساسی، علایم اختلال شخصیت و چک لیست ۹۰ سوالی به ترتیب برابر ۰/۳۷، ۰/۳۴، ۰/۴۰، ۰/۳۹، ۰/۳۵، ۰/۳۶، و ۰/۳۸ شده و مورد تایید قرار گرفت (۳۲).

پرسشنامه صمیمیت زناشویی (Marital Intimacy Scale: MIS): این مقیاس را تامپسون و والکر در سال ۲۰۰۷ ساختند و دارای ۱۷ گویه بوده و برای سنجیدن میزان صمیمیت زوج ها تنظیم شده است. دامنه نمرات هر گویه بین ۱ (هرگز) تا ۷ (همیشه) تغییر می کند که نمره بالاتر نشانه صمیمیت بیشتر است. نمره آزمودنی از طریق جمع نمرات گویه ها حاصل می شود. والکر و تامپسون پایایی پرسشنامه را ۰/۹۱ تا ۰/۹۷ گزارش کردند. همچنین روایی همگرایی پرسشنامه از طریق محاسبه میزان رابطه تماس و کمک کردن با صمیمیت در ۱۳۲ جفت از مادران و دختران تایید شد (۳۳). در تحقیقات داخلی روایی ملاکی پرسشنامه از طریق محاسبه ضریب همبستگی آن با پرسشنامه صمیمیت زناشویی باگاوزی ۰/۸۲ گزارش شده و پایایی آن با روش الفای کرونباخ ۰/۸۵ محاسبه شده است (۳۴).

پرسشنامه انعطاف پذیری شناختی (Cognitive Flexibility Inventory): این پرسشنامه توسط دنیس و وندروال (۱۶) ساخته شده و دارای ۲۰ سوال است. این پرسشنامه دارای سه مقیاس فرعی است که عبارتند از: جایگزین ها با ۱۰ گویه، کنترل با ۸ گویه، و جایگزین هایی برای رفتارهای انسانی دارای ۲ گویه. نمره گذاری این پرسشنامه براساس طیف لیکرت هفت درجه ای صورت می گیرد. حداقل نمره ممکن برابر ۲۰ و حداکثر آن ۱۴۰ است. نمرات بالاتر نشان دهنده انعطاف پذیری شناختی بیشتر است. در پژوهش دنیس و وندروال (۱۶) اعتبار همزمان این پرسشنامه را با پرسشنامه افسردگی بک (BDI-II) برابر ۰/۳۹ و روایی

تمامی اطلاعات آنها محفوظ و کاملاً محرمانه بوده و فقط در راستای اهداف پژوهش مورد استفاده قرار خواهد گرفت. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه های زیر استفاده شد: **پرسشنامه خیانت زناشویی (Infidelity Questionnaire: INFQ):** پرسشنامه خیانت زناشویی توسط ینیسری و کوکدمیر در سال ۲۰۰۶ به منظور سنجش خیانت عاطفی و جنسی طراحی شده است. این پرسشنامه دارای ۲۴ سوال و شش مولفه مشروعیت، اغوا، عادی سازی، تمایلات جنسی، زمینه اجتماعی و هیجان خواهی است. هر مولفه دارای چهار گویه است. نمره گذاری هر سوال پرسشنامه از (خیلی مهم است) (۵) تا اصلاً مهم نیست (۱) می باشد. دامنه امتیاز این پرسشنامه بین ۲۴ تا ۱۲۰ است. هر چه امتیاز حاصل شده از این پرسشنامه بیشتر باشد، نشان دهنده میزان بیشتر خیانت زناشویی خواهد بود و بالعکس. ینیسری و کوکدمیر از طریق تحلیل عاملی اکتشافی به وجود شش عامل دست یافتند که این شش عامل در مجموع ۴۵/۱۱ درصد خیانت زناشویی را تبیین می کرد. روایی واگرایی پرسشنامه توسط سازندگان آن از طریق مقایسه افراد دارای تجربه بی وفایی و خیانت با افراد عادی بررسی شد و نتایج نشان داد افراد دارای تجربه خیانت به طور معناداری میانگین بیشتری در مولفه های شش گانه کسب کردند. ینیسری و کوکدمیر پایایی مولفه ها را از طریق روش آلفای کرونباخ برای مولفه مشروعیت ۰/۸۳، اغوا، ۰/۸۰، عادی سازی ۰/۷۴، تمایلات جنسی ۰/۸۴، زمینه اجتماعی ۰/۷۳ و هیجان خواهی ۰/۸۳ گزارش کردند (۲۹). در پژوهش کریمی، یوسفی و سلیمانی روایی محتوایی، صوری و سازه این پرسشنامه مناسب ارزیابی شده است. پایایی پرسشنامه نیز با روش الفای کرونباخ برای کل پرسشنامه برابر ۰/۹۱ و با روش دو نیمه کردن برابر ۰/۸۱ بدست آمد (۳۰).

پرسشنامه طرحواره ناسازگار اولیه (Young Schema Questionnaire: YSQ): فرم کوتاه طرحواره یانگ ابزاری خودگزارش دهی است که ۷۵ گویه دارد و ۱۵ طرحواره ناسازگار اولیه را در ۵ حوزه می سنجد. برای سنجش هر طرحواره پنج گویه طرح شده است. هر گویه بر یک مقیاس ۶ درجه ای از ۱ کاملاً نادرست تا ۶ کاملاً درست نمره گذاری می شود. نمره بالا در یک خرده مقیاس معین احتمال بیشتر وجود یک طرحواره را برای آن فرد نشان می دهد. اسچمیت، جوینر، یانگ و تلچ در پنج مطالعه مستقل با حجم نمونه کلی ۱۵۶۴ نفر روایی و پایایی پرسشنامه را مورد

جهت تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده از ضریب همبستگی پیرسون و مدل سازی معادلات ساختاری با شیوه حداکثر درست نمایی (ML) استفاده شد. تحلیل داده ها با نرم افزارهای SPSS27 و AMOS24 انجام شد.

یافته ها

حجم نمونه نهایی تحقیق حاضر پس از حذف پرسشنامه های مخدوش شامل ۲۳۰ نفر بود. در ادامه این بخش شاخص های توصیفی نمونه تحقیق با توجه به متغیرهای اصلی به همراه مولفه های تشکیل دهنده آنها ارائه شده است:

همگرایی آن را با مقیاس انعطاف پذیری شناختی مارتین و رابین ۰/۷۵ بدست آوردند. در ایران فاضلی و همکارانش (۳۵) ضریب بازآزمایی کل مقیاس را ۰/۷۱ و ضرایب آلفای کرباخ کل مقیاس را ۰/۹۰ گزارش نمودند. آلفای کرونباخ داده های این پرسشنامه در پژوهش ذکر شده ۰/۷۵ به دست آمده است. در این پژوهش آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس های جایگزین ها، کنترل و جایگزین هایی برای رفتارهای انسانی به ترتیب برابر ۰/۷۲، ۰/۵۵ و ۰/۵۷ بدست آمد. کهندانی و ابولمعالی الحسینی در یک نمونه ۶۰ نفری ضریب همبستگی ۰/۶۶۵- بین نمره کل انعطاف پذیری شناختی و افسردگی بک را گزارش کردند که نشان دهنده روایی واگرای پرسشنامه بود (۳۶).

جدول ۱. شاخص های توصیفی متغیرهای اصلی پژوهش و مولفه های تشکیل دهنده آنها

مولفه / متغیر	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
مشروعیت	۱۶/۰۶	۱/۸۴۸	۰/۰۲۱	۰/۸۸۵
اغوا	۱۵/۸۴	۲/۱۸۹	-۰/۳۰۵	۰/۹۴۸
عادی سازی	۱۶/۰۲	۲/۱۹۸	-۰/۳۱۴	۰/۴۸۸
تمایلات جنسی	۱۶/۰۲	۲/۱۳۴	-۰/۱۱۱	-۰/۰۳۹
زمینه اجتماعی	۱۶/۴۳	۲/۲۰۹	-۰/۵۳۲	۰/۶۰۸
هیجان خواهی	۱۶/۹۵	۲/۰۲۱	-۰/۲۷۷	-۰/۲۶۸
روابط فرازناشویی	۹۷/۴۲	۹/۷۷۱	۰/۳۰۷	۱/۵۲۷
بریدگی و طرد	۷۱/۹۹	۱۹/۷۷	-۰/۱۹۷	-۰/۳۸۹
خودگردانی و عملکرد مختل	۵۶/۱۱	۲۱/۴۷	-۰/۱۲۵	-۱/۳۰۶
محدودیت های مختل	۳۸/۷۳	۹/۴۳	-۰/۹۱۳	۱/۲۳۳
دیگر جهت مندی	۳۴/۷۶	۱۱/۸۳	-۰/۴۹۱	-۰/۸۹۷
گوش به زنگی بیش از حد	۳۶/۶۷	۱۰/۵۸	-۰/۷۱۳	-۰/۰۵۷
طرحواره های ناسازگار اولیه	۲۳۵/۸	۵۸/۸۶	-۰/۴۹۲	-۰/۶۲۸
صمیمیت زناشویی	۹۳/۶۱	۲۰/۹۱۴	-۰/۵۱۸	-۰/۴۲۸
جایگزین ها	۵۸/۱۵	۸/۲۰۹	-۱/۶۲	۱/۴۰۷
ادراک کنترل پذیری	۲۸/۴۵	۹/۵۱۰	۱/۲۹	۰/۳۴۶
جایگزین برای رفتار انسانی	۱۱/۷۵	۳/۹۸۷	-۱/۶۳	۱/۰۱۵
انعطاف پذیری شناختی	۹۶/۰۸	۲۰/۷۹۳	-۰/۵۸۲	-۱/۲۷۴

در جدول ۲ ماتریس ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای اصلی پژوهش و معناداری آنها ارائه شده است.

شاخص های کجی و کشیدگی همه متغیرها در دامنه بین ۲+ تا ۲- قرار داشته و نشان دهنده نرمال بودن توزیع داده ها است.

خدیجه بیک زاده و همکاران

جدول ۲. ماتریس ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای اصلی پژوهش (n=۲۳۰)

متغیرها	(۱)	(۲)	(۳)	(۴)
۱ طرحواره ناسازگار اولیه	۱			
۲ صمیمیت زناشویی	۰/۳۷۱-۰/۰۰۱	۱		
۳ انعطاف پذیری شناختی	۰/۲۵۲-۰/۰۰۱	۰/۶۷۲-۰/۰۲۸	۱	
۴ روابط فرازناشویی	۰/۳۰۷-۰/۰۰۱	۰/۲۵۸-۰/۰۰۱	۰/۱۳۲-۰/۰۴۵	۱

شماره ۲۲۳ با مقدار مهلانوویس برابر ۱۹/۸۳ چون از مقدار معیار این شاخص برای چهار متغیر پیش بین یعنی ۱۸/۴۷ بزرگتر بود به عنوان داده پرت چندمتغیری تشخیص داده شد و از فرایند تحلیل کنار گذاشته شد. مفروضه هم خطی بودن از طریق شاخص تحمل و عامل تورم واریانس (VIF) بررسی شد. مقادیر این دو شاخص به ترتیب برای طرحواره های ناسازگار اولیه (۰/۸۵، ۱/۱۶)، انعطاف پذیری شناختی (۰/۷۲، ۱/۳۸) و صمیمیت زناشویی (۰/۶۵، ۱/۵۲) بزرگتر از ۰/۱ و کوچکتر از ده بودند. پس از بررسی و تایید وجود مفروضه های مدل معادلات ساختاری، مدل مفروض پژوهش مورد برازش قرار گرفت. در جدول ۳ شاخص های نیکویی برازش یا برازندگی مدل ارائه شده است:

براساس ضرایب همبستگی گزارش شده در ماتریس فوق، بین طرحواره های ناسازگار اولیه (۰/۳۰۷)، صمیمیت زناشویی (۰/۲۵۸) و انعطاف پذیری شناختی (۰/۱۳۲) با روابط فرازناشویی ارتباط معناداری وجود دارد ($P < ۰/۰۵$). همچنین بین طرحواره های ناسازگار اولیه با صمیمیت زناشویی (۰/۳۷۱) و انعطاف پذیری شناختی (۰/۲۵۲) رابطه منفی و معناداری مشاهده می شود ($P < ۰/۰۱$). برای آزمون مدل پژوهش، از روش مدل یابی معادلات ساختاری با روش بیشینه درست نمایی استفاده شد. پیش فرض های این روش آماری شامل نرمال بودن تک متغیری داده ها از طریق شاخص های کجی و کشیدگی ($+۲$ الی -۲) و پیش فرض نرمال بودن چندمتغیری داده ها از طریق شاخص مهلانوویس بررسی شد و شرکت کننده

جدول ۳. شاخص های برازندگی مدل ساختاری پژوهش

شاخص های برازندگی	(χ ²)	df	df/χ ²	RMSEA	GFI	AGFI	IFI	TLI	CFI
مدل اولیه	۱۹۵/۹۷	۸۴	۲/۳۳	۰/۰۷۶	۰/۸۹۵	۰/۸۵۰	۰/۹۴۸	۰/۹۳۵	۰/۹۴۸
مدل اصلاح شده	۱۶۱/۰۸	۸۲	۱/۹۶	۰/۰۶۵	۰/۹۱۳	۰/۸۷۳	۰/۹۶۴	۰/۹۵۲	۰/۹۶۳
مقدار قابل قبول	نزدیک به صفر	-	زیر ۳	< ۰/۰۸	> ۰/۹۰	> ۰/۸۰	> ۰/۹۰	> ۰/۹۰	> ۰/۹۰

برآزش در مدل اصلاح شده در دامنه مورد قبول قرار گرفتند و برآزش مدل با داده های تجربی جمع آوری شده تایید شد.

در جدول ۴ معناداری ضرایب مسیر استاندارد مستقیم و غیرمستقیم بین متغیرهای موجود در مدل میانجی و مدل اثرات مستقیم (با حذف نقش میانجی انعطاف پذیری شناختی) ارائه شده است:

شاخص های برازندگی مدل ساختاری در جدول فوق نشان می دهد که در مدل اولیه پژوهش بجز شاخص شاخص نیکویی برازش (GFI)، سایر شاخص ها در دامنه مورد قبول قرار دارند. مقدار این شاخص هم به دامنه مورد قبول بسیار نزدیک هست. با توجه به مبانی نظری و شاخص های اصلاحی پیشنهاد شده به وسیله نرم افزار دو کوواریانس خطا بین خطاهای ۲۰ با ۲۱ و ۱۵ با ۱۶ برقرار شد. با انجام این تغییر جزئی، همه شاخص های

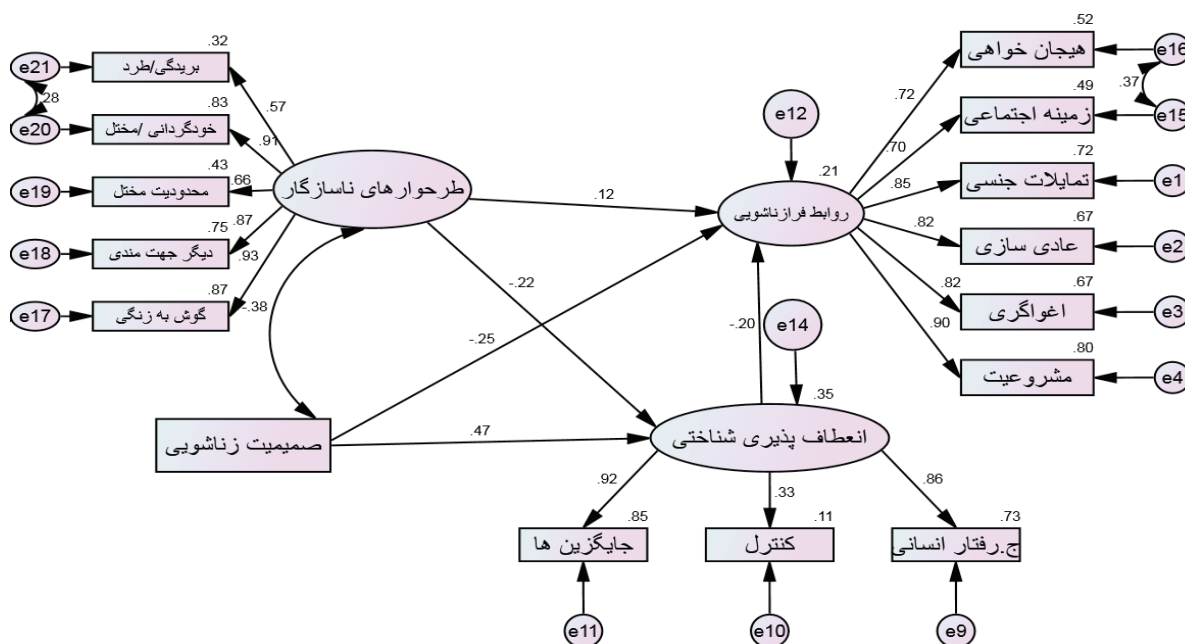
جدول ۴. معناداری ضرایب استاندارد مستقیم و غیرمستقیم بین متغیرهای پژوهش در مدل میانجی و مدل اثرات مستقیم

از متغیر مکنون	از طریق متغیر میانجی	به متغیر مکنون	اثر مستقیم در مدل مستقیم C (مقدار sig)	اثر مستقیم در مدل میانجی C (مقدار sig)	اثر غیر مستقیم (مقدار sig)
طرحواره ناسازگار اولیه	انعطاف‌پذیری شناختی	روابط فرازناشویی	۰/۱۳۷ (۰/۰۴۰)	۰/۱۱۶ (۰/۰۷۸)	۰/۰۴۴ (۰/۰۲۵)
صمیمیت زناشویی	انعطاف‌پذیری شناختی	روابط فرازناشویی	۰/۲۸۷ (۰/۰۰۷)	۰/۲۴۹ (۰/۰۱۴)	۰/۰۹۳ (۰/۰۶۰)

بین صمیمیت زناشویی و روابط فرازناشویی در مدل اثرات مستقیم برابر ۰/۲۸۷- بوده و در مدل میانجی برابر ۰/۲۴۹- است ($P < ۰/۰۵$). مقدار ضریب غیرمستقیم بین این دو متغیر برابر ۰/۰۹۳- بوده و از نظر آماری معنادار نیست ($P = ۰/۰۶۰$). بنابراین نقش میانجی انعطاف‌پذیری شناختی در ارتباط این دو متغیر تایید نمی‌شود.

نمودار مدل ساختاری پژوهش در شکل ۱ نشان داده شده است:

بر اساس داده‌های جدول فوق ضریب مستقیم بین متغیرهای طرحواره‌های ناسازگار اولیه با روابط فرازناشویی در مدل اثرات مستقیم برابر ۰/۱۳۷- بوده و معنادار است ($P = ۰/۰۴$). ضریب مسیر بین این دو متغیر در مدل میانجی برابر ۰/۱۱۶- شده و معناداری خود را از دست داده است ($P = ۰/۰۷۸$) و از طرف دیگر ضریب غیر مستقیم این دو متغیر برابر ۰/۰۴۴- بوده و از نظر آماری معنادار است ($P = ۰/۰۲۵$). لذا نقش میانجی انعطاف‌پذیری شناختی در ارتباط این دو متغیر تایید می‌شود. همچنین ضریب مسیر

شکل ۱. مدل مفروض پژوهش در حالت ضرایب استاندارد

به نتایج پژوهش‌های قدیمی و همکاران (۲۱)، نوایی و محمدی آریا (۹) و دمیریس و همکارانش اشاره کرد (۳۷). برای نمونه دمیریس و همکارانش در تحقیق خود نشان دادند که افزایش سطوح طرحواره‌های ناسازگار اولیه به طور کلی کاهش رضایت از رابطه زناشویی را پیش‌بینی می‌کند (۳۷). در تبیین نتایج می‌توان دلایل توجیه روابط به ترتیب، عاطفی، عشقی، جنسی و دلایل بیرونی اشاره کرد. به باور یانگ طرحواره‌های ناسازگار اولیه، الگوهای

بحث

هدف پژوهش حاضر تدوین مدل روابط فرازناشویی بر اساس طرحواره‌های ناسازگار اولیه و صمیمیت زناشویی با میانجیگری انعطاف‌پذیری شناختی بود. طبق نتایج پژوهش، ضریب اثر مستقیم و معناداری بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه با روابط فرازناشویی وجود داشت. این یافته همسو با اغلب پژوهش‌های پیشین است و می‌توان در این زمینه

استنبرگ (۴۲) یک نظریه سه وجهی از عشق ارائه کرده است و به نظر وی یکی از وجوه عشق، صمیمیت است. در نظریه استنبرگ صمیمیت به احساس‌های نزدیکی، ارتباط و پیوستگی در روابط عاشقانه اشاره دارد. با توجه به این مطالب می‌توان از لحاظ نظری استنباط کرد زمانی که صمیمیت زناشویی بالا باشد به این معنی است که زوجین عاشق یکدیگر هستند و در این شرایط احتمال خیانت زناشویی کاهش می‌یابد.

همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد ضریب غیرمستقیم بین متغیرهای طرحواره‌های ناسازگار اولیه با روابط فرازناشویی از طریق متغیر میانجی انعطاف‌پذیری شناختی معنادار است. هر چند به دلیل نبود پژوهش‌های پیشین که نقش انعطاف‌پذیری شناختی را در ارتباط این دو متغیر بررسی کنند، امکان مقایسه نتایج این فرضیه با نتایج تحقیقات پیشین وجود ندارد، اما نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات نسبتاً مشابه قبلی همخوانی دارد. برای نمونه می‌توان به تحقیقات پورشیری و همکاران (۴۳) و نصیری جوقانی (۴۴) اشاره کرد. در تبیین و تفسیر این یافته پژوهشی نخست باید به وضعیت و شرایط روابط فرازناشویی پرداخته شود. در واقع روابط فرازناشویی مجموعه‌ای از رفتارهایی در نظر گرفته می‌شود که به وسیله آن، یک همسر از ارتباط معمول با همسر خود تخطی می‌کند و اقدام به تعامل با فرد دیگری غیر از همسر می‌کند و در حقیقت این نقض تعهد زناشویی به حسادت و رقابت منجر می‌شود. اساساً طرحواره‌های ناسازگار اولیه موجب سوگیری در تفسیر رویدادها می‌شوند (۴۵). این سوگیری‌ها در آسیب‌شناسی روانی به صورت سوءتفاهم‌ها، نگرش‌های تحریف‌شده، فرض‌های نادرست، هدف‌ها و انتظارات غیر واقع‌بینانه در همسران جلوه می‌کند و بر ادراک‌ها و ارزیابی‌های بعدی زندگی مشترک تأثیر می‌گذارند، زیرا طرحواره‌ها در مسیر زندگی تداوم دارند و بر چگونگی رابطه‌ی فرد با خود و دیگران به‌ویژه شریک زندگی تأثیر دارند. با توجه به اینکه طرحواره‌های ناسازگار ناکارآمد هستند، با ایجاد ناخشنودی در روابط زناشویی، زمینه را برای روابط فرازناشویی و جدایی فراهم می‌سازند.

اما در زمینه نقش میانجی انعطاف‌پذیری شناختی می‌توان گفت به طور کلی نتایج این پژوهش حاکی از آن است که مؤلفه‌های طرحواره‌های ناسازگار اولیه از طریق انعطاف‌پذیری شناختی بر روابط زوجین تأثیرگذار می‌باشند

هیجانی و شناختی خودشنونده ای هستند که در جریان رشد آغاز می‌گردند و در سرتاسر زندگی تکرار می‌شوند (۳۸). از سوی دیگر، آسیب‌شناسی روانی فرد می‌تواند، بازتاب طرحواره‌های ناسالم وی باشد، بنابراین، طرحواره‌های منفی و ناسازگار که بیشتر در پی تجربه‌های ناگوار دوران کودکی پدید می‌آیند، می‌تواند به عنوان هسته‌ی اصلی اختلال شخصیت در میان همسران ایفای نقش کنند (۳۹). اساساً طرحواره‌های ناسازگار موجب سوگیری در تفسیر رویدادها می‌شوند. این سوگیری‌ها در آسیب‌شناسی روانی به صوت سوءتفاهم‌ها، نگرش‌های تحریف‌شده، فرض‌های نادرست، هدف‌ها و انتظارات غیر واقع‌بینانه در همسران پدید می‌آیند و این سوء برداشتها بر ادراک‌ها و ارزیابی‌های بعدی زندگی مشترک تأثیر می‌گذارند زیرا طرحواره‌ها در مسیر زندگی تداوم دارند و بر چگونگی رابطه‌ی فرد با خود و دیگران به‌ویژه شریک زندگی تأثیر دارند، از آنجا که طرحواره‌های ناسازگار ناکارآمد هستند؛ ناخشنودی در روابط زناشویی را در پی دارند و زمینه را برای جدایی و روابط فرازناشویی فراهم می‌کنند.

یکی دیگر از نتایج پژوهش حاضر وجود یک ضریب اثر منفی و معنادار بین صمیمیت زناشویی و روابط فرازناشویی بود. این یافته با مبانی نظری موجود و نتایج پژوهش‌های پیشین همچون بختیاری و همکاران (۲۲)، پناهی (۴۰) و اکن (۴۱) همسو است. یافته‌های مطالعه پناهی (۴۰) نشان داد به طور کلی بین صمیمیت زناشویی و خیانت زناشویی رابطه منفی وجود دارد. در تبیین نتایج حاصل از این فرضیه پژوهشی می‌توان این گونه بیان کرد که صمیمیت به عنوان یک نیاز روانشناختی اولیه در نظر گرفته می‌شود که به طور گسترده در روانشناسی بالینی و اجتماعی مورد مطالعه قرار گرفته است. ازدواج و خانواده از نهادهای اصلی هر جامعه و یکی از گروه‌هایی است که می‌تواند نیازهای عاطفی، مادی و معنوی انسان را برطرف سازد. امروزه دلایل اصلی ازدواج و انتظارات همسران از یکدیگر به طور چشمگیری تغییر یافته و نیاز به عشق و صمیمیت، روابط صمیمانه و ارضای نیازهای عاطفی روانی از جمله دلایل اصلی زوجین برای ازدواج است. صمیمیت در ازدواج با ارزش است زیرا موجب تعهد زوجین به ثبات رابطه و رضایت زناشویی می‌شود. از سوی دیگر، خیانت زناشویی یک تهدید جدی برای نظام خانواده محسوب می‌شود و ازدواج را از مسیر سالم خود خارج کرده و پیمان زناشویی نقض می‌شود. افزون بر این،

نظر مهدی پور و همکاران (۴۹) شدت نیاز به صمیمیت و ابعاد نه گانه آن، برای هر فرد متفاوت از دیگران است. زوجین ممکن است در میزان، نوع، عمق و فراوانی تجارب مشترک صمیمانه ای که با هم دارند، هنوز احساس نارضایتی نمایند. این اغلب وقتی اتفاق می افتد که طرفین دارای تفاوت های گسترده ای در شدت نیازهای همان مولفه از نیازهایشان هستند. عمق صمیمیتی که دو نفر در روابطشان ایجاد می کنند به مقدار زیادی به توانایی آنان در بیان افکار، احساسات، نیازها، خواسته ها و آرزوهایشان به صورت روشن و دقیق، بستگی دارد.

نتیجه گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان دهنده ارتباط طرحواره های ناسازگار اولیه و صمیمت زناشویی با روابط فرازناشویی بود. همچنین براساس نتایج مشخص شد انعطاف پذیری شناختی ارتباط بین طرحواره های ناسازگار اولیه با روابط فرازناشویی را تحت تاثیر قرار می دهد. براساس نتایج بدست آمده از پژوهش حاضر پیشنهاد می شود به زوج های در حال ازدواج، زوج های مشکل دار و زوج های جوان آگاهی های لازم در زمینه نقش مخرب طرحواره های ناسازگار اولیه در ایجاد مشکلات زناشویی از طریق برگزاری دوره های آموزشی حضوری یا مجازی صورت گیرد. همچنین به زوج های در حال ازدواج، زوج های مشکل دار و زوج های جوان آگاهی ها و آموزش های لازم در خصوص نحوه افزایش صمیمیت زناشویی و انعطاف پذیری شناختی از طریق نهادهای مربوطه ارائه شود. افزون بر این، یافته های پژوهش حاضر می تواند در سطح عملی، برای تدوین برنامه های درمانی مورد استفاده قرار گیرد. این یافته ها می تواند به عنوان زمینه ای برای طراحی و اجرای مطالعات وسیع تر و نیز مطالعات کاربردی مورد استفاده قرار گیرد. نتایج این بررسی را می توان به عنوان رهنمودهایی در قلمرو پیشگیری مورد استفاده قرار داد و از طریق مشاوره خانوادگی نسبت به بررسی وضعیت شخصیت افراد قبل از ازدواج، ایجاد شرایط لازم برای ازدواج و شناخت و آشنایی آنان با یکدیگر کمک شایان توجهی به خانواده ها کرد.

به دلیل مشکلات در یافتن نمونه های مورد نظر و استفاده از روش نمونه گیری در دسترس، در تعمیم نتایج تحقیق به جامعه آماری باید احتیاط کرد. همچنین با توجه به اینکه طرح پژوهش حاضر اساساً از نوع طرح های همبستگی و

و به نظر می رسد با افزایش انعطاف پذیری شناختی می توان به مداخلات سودمند در بهبود روابط زوجین دارای طرحواره های ناسازگار استحکام بخشیده و آنها را در جهت داشتن روابط بهتر و رضایت بخش یاری رساند. در حیطه روابط زناشویی نیز می توان این طور بیان کرد که انعطاف پذیری شناختی تغییر شکل انگیزش را پی ریزی می کند که به موجب آن افراد از تکان های نفع شخصی که می تواند توجه یا ارتباط با فردی خارج از ازدواج باشد، دور می شوند و در عوض به نفع ارتباط یا همسر خود پاسخ می دهند. در واقع زمانی که توجه یا ارتباط با فردی جذاب خارج از رابطه زناشویی با حفظ زندگی زناشویی و تعهد زناشویی در تعارض واقع می شود، انعطاف پذیری شناختی به فرد برای مدیریت چندین هدف همزمان کمک می کند و همه این موارد به خودکنترلی موفق کمک می کند و از این طریق تاثیر طرح واره های ناسازگار اولیه را بر اقدام به روابط فرازناشویی تعدیل می کند.

در نهایت نتایج پژوهش نشان داد بین صمیمیت زناشویی و روابط فرازناشویی با میانجیگری انعطاف پذیری شناختی رابطه غیرمستقیم وجود ندارد. این یافته پژوهشی با نتایج تحقیقات نسبتاً مشابه قبلی همچون زارعی هلال و شایگانی منش (۲۴)، خرم آبادی و همکاران (۲۵)، بختیاری و همکاران (۲۲)، فلاحیان و همکاران (۴۶) و مشایخ و عسگریان (۴۷) در یک راستا قرار ندارد. در تبیین نتایج می توان به دو نکته اصلی اشاره کرد نخست اینکه تجربه هیجانات مثبت همچون صمیمیت، افراد را بر می انگیزد تا با محیط پیرامون خود درگیر شوند. خلق های شاد در مقایسه با خلق های منفی و یا حتی خنثی، از انعطاف بیشتری برخوردارند. تفکر واگرا در آنها بیشتر نمود دارد، اطلاعات را به طور گسترده تری طبقه بندی و تداعی های خلاق تری دارند (۴۸). پژوهش ها نشان دادند که افراد با خلق شاد، در حل مشکلات خود شیوه های جدیدی اتخاذ می کنند، این در حالی است که افراد با خلق منفی و ناشاد در حل مشکل های خود به اطلاعات و راه های قبلی بسنده می کنند و به شیوه های دیگر حل مشکل نمی اندیشند (۴۷). به نظر می رسد وجود خلق منفی در مردان دارای تجربه روابط فرازناشویی میزان انعطاف پذیری شناختی آنها را کاهش داده به همین جهت نقش میانجی انعطاف پذیری شناختی در این دسته از افراد مشاهده نمی شود. نکته دومی که در تبیین این یافته پژوهشی می توان به آن استناد کرد این است که بنا به

کیفی) و در سایر شهرها و بر روی زنان متاهل نیز انجام شود.

سپاسگزاری

این مقاله برگرفته از رساله دکترای روان شناسی عمومی واحد تهران مرکزی بوده و بدین وسیله از همه افرادی که در انجام این پژوهش مشارکت داشتند، صمیمانه سپاسگزاری می شود.

تضاد منافع

نویسندگان مقاله هیچگونه تضاد منافی را گزارش نکردند.

References

1. Beltrán-Morillas AM, Alonso-Ferres M, Garrido-Macias M, Villanueva-Moya L, Sánchez-Hernández MD, Expósito F. The relationship between the motivation to commit infidelity and negative affect and self-esteem: How cheating in romance might signal positive well-being in adolescents. *Psychological Reports*. 2022;125(1):517-44. <https://doi.org/10.1177/0033294120973947>
2. Rafiee S JF. The Relationship between Marital Betrayal and Love Styles with Couples' Sexual Satisfaction. *Iranian Journal of Educational Society*. 2019;4(2):141-9. https://www.iasejrn.ir/article_43740.html?lang=en
3. Jamali m, shakeri t, ahmadi f, azadfallah p. Factors Influencing Men's Extramarital Relations, A Qualitative Study of Women's Experiences. *Iranian Journal of Rehabilitation Research in Nursing*. 2020;6(3):84-93. <http://ijrn.ir/article-1-518-en.html>
4. Alexopoulos C, Gamble H. Prime Time Affairs: A Quantitative Analysis of Infidelity in Popular Television Programs. *Sexuality & Culture*. 2022;26(4):1490-509. <https://doi.org/10.1007/s12119-022-09955-9>
5. Sharifi M, Vaseghi M, Hoseinaei A, Ghorbani A. Predicting attitudes toward Extra Marital Relationship based on the use of virtual social networks, personality traits, and early maladaptive schemas in women. *Women and family studies*. 2022;14(54):99-116. https://jwsf.tabriz.iau.ir/article_683642.html
6. Wearden A, Peters I, Berry K, Barrowclough C, Liversidge T. Adult attachment, parenting experiences, and core beliefs about self and

غیرآزمایشی بود، امکان استنباط روابط علت و معلولی بین متغیرهای موجود در مدل وجود نداشت. از آنجا که نمونه مورد مطالعه شامل کلیه مردان دارای روابط فرازنشویی شهر تهران بود، تفاوت های جنسیتی و فرهنگی، تعمیم پذیری نتایج را برای زنان و فرهنگ ها و خرده فرهنگ های دیگر محدود می کند. افزون بر موارد مطرح شده، بحث روابط فرازنشویی، موضوعی محرمانه، تابو، غیراخلاقی و نوعی پنهان کاری است، پژوهش درباره این موضوع و عدم دسترسی به اطلاعات قابل اعتماد و جلب اعتماد نمونه های تحت مطالعه برای مشارکت در مطالعه از محدودیت های اصلی دیگر پژوهش بود. بنابراین پیشنهاد می شود پژوهش حاضر به شکل پژوهش های آمیخته (کمی و

- others. *Personality and individual differences*. 2008;44(5):1246-57. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2007.11.019>
7. Asad Pour I, Karimi A, Amini M. An Investigation of the Relationship between Early Maladaptive Schemas with Conflict and Distress Marital in Female Nurses. *Journal of North Khorasan University of Medical Sciences*. 2020;12(3):23-30. <https://journal.nkums.ac.ir/article-1-2148-en.html>
 8. Başer Baykal N, Erden Çınar S. Understanding early maladaptive schemas formation with traumatic experiences in childhood: A qualitative study. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*. 2023;32(4):555-73. <https://doi.org/10.1080/10926771.2022.2088320>
 9. Navaei J, Mohammadi Arya A. Association between the early maladaptive schemes and extra marital relationship among married people. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*. 2016;3(4):18-27.
 10. Salimi H, Javdan M, Zarei E, Najarpourian S. The health of marital relationship in the light of factors affecting the stability and satisfaction of the relationship: A review study. *Journal of Education and Community Health*. 2019;6(3):183-92. <https://jech.umsha.ac.ir/Article/A-10-770-1>
 11. Morovati B. Predicting Marital Infidelity based on Sexual Function and Lovemaking Styles in Couples. *Journal of Applied Family Therapy*. 2021;2(2):391-403. https://www.aftj.ir/article_150590.html
 12. Sandu A, Caras A. Logos Universality Mentality Education Novelty. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, ISSN. 1877;428:1-6.

- <https://ssrn.com/abstract=2365260>
13. Patrick S, Sells JN, Giordano FG, Tollerud TR. Intimacy, differentiation, and personality variables as predictors of marital satisfaction. *The family journal*. 2007;15(4):359-67.<https://doi.org/10.1177/1066480707303754>
14. Kim J-S, Kang S. Influence of Marital Intimacy and Health Promoting Lifestyle on Happiness among Middle-aged Adults. *NVEO-NATURAL VOLATILES & ESSENTIAL OILS Journal* NVEO. 2021:2494-500.<https://www.nveo.org/index.php/journal/article/view/801>
15. Zanganeh Parsa F, Hobbi MB. Testing the Mediating Role of Cognitive Flexibility in the Relationship between Psychological Capital and Distress Tolerance in Couples Suffering from Marital Infidelity. *The Women and Families Cultural-Educational*. 2021;15(53):105-23.https://iocv.ir/article/article_175315
16. Dennis JP, Vander Wal JS. The cognitive flexibility inventory: Instrument development and estimates of reliability and validity. *Cognitive therapy and research*. 2010;34:241-53.<https://doi.org/10.1007/s10608-009-9276-4>
17. Dajani DR, Uddin LQ. Demystifying cognitive flexibility: Implications for clinical and developmental neuroscience. *Trends in neurosciences*. 2015;38(9):571-8.<https://doi.org/10.1016/j.tins.2015.07.003>
18. Douw L, Wakeman DG, Tanaka N, Liu H, Stufflebeam SM. State-dependent variability of dynamic functional connectivity between frontoparietal and default networks relates to cognitive flexibility. *Neuroscience*. 2016;339:12-21.<https://doi.org/10.1016/j.neuroscience.2016.09.034>
19. Sagar ME. Predictive Role of Cognitive Flexibility and Self-Control on Social Media Addiction in University Students. *International Education Studies*. 2021;14(4):1-10.<https://www.ccsenet.org/journal/index.php/ies/article/view/0/44886>
20. Vowels LM, Vowels MJ, Mark KP. Is infidelity predictable? Using explainable machine learning to identify the Most important predictors of infidelity. *The Journal of Sex Research*. 2022;59(2):224-37.<https://doi.org/10.1080/00224499.2021.1967846>
21. Ghadimi A, Karami J, Yazdanbakhsh K. The relationship between primary maladaptive schemas and meta-cognitive beliefs with addiction potential. *Journal of Fundamentals of Mental Health*. 2015;17(2):67-73.https://iocv.ir/article/article_206279
22. Bakhtiari E, Hosseini S, Arefi M, Afsharinia K. Causal model of extramarital affairs based on attachment styles and early maladaptive schemas: mediating role of marital intimacy and love styles. *Iranian Journal of Health Education and Health Promotion*. 2019;7(2):245-58.<https://doi.org/10.18502/qjcr.v20i77.6144>
23. González-Rivera JA, Aquino-Serrano F, Pérez-Torres EM. Relationship satisfaction and infidelity-related behaviors on social networks: A preliminary online study of Hispanic women. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*. 2019;10(1):297-309.<https://doi.org/10.3390/ejihpe10010023>
24. Zarei halan Z SS. Investigating the relationship between the intimacy of compatible couples and its relationship with cognitive flexibility in married women (married mothers of students in Tehran). *Journal of Research and Studies of Islamic Sciences*. 2019;16(2):23-47.<https://joisas.ir/fa/issue-16>
25. Khorramabadi R, Sepehri Z, Bigdeli I. Structural model of executive function and extramarital relationship with mediating role of self-control. *Journal of Cognitive Psychology*. 2018;6(1):46-57. <http://jcp.khu.ac.ir/article-1-2954-fa.html>
26. Fincham FD, May RW. Infidelity in romantic relationships. *Current opinion in psychology*. 2017;13:70-4.<http://dx.doi.org/10.1016/j.copsyc.2016.03.008>
27. Afshari Kashanian O, Mohsen Zadeh F, Tajik Esmaili AA. Detection of Predisposing factors in women marital infidelity. *Journal of Counseling Research*. 2019;18(71):121-54.<https://irancounseling.ir/journal/article-1-816-en.html>
28. Mark KP, Janssen E, Milhausen RR. Infidelity in heterosexual couples: Demographic, interpersonal, and personality-related predictors of extradyadic sex. *Archives of sexual behavior*. 2011;40:971-82.<https://doi.org/10.1007/s10508-011-9771-z>
29. Yeniceri Z, Kökdemir D. university students' perceptions of, and explanations for, infidelity: the development of the infidelity questionnaire (INFQ). *Social Behavior & Personality: an international journal*. 2006;34(6):639-649.<https://doi.org/10.2224/sbp.2006.34.6.639>
30. Karimi S, Yousefi R, Soleymani M. Making marital infidelity questionnaire as valid one. *Clinical Psychology and Personality*. 2020;17(1):237-48..https://cpap.shahed.ac.ir/article_2900.html
31. Schmidt NB, Joiner TE, Young JE, Telch MJ.

- The schema questionnaire: Investigation of psychometric properties and the hierarchical structure of a measure of maladaptive schemas. *Cognitive therapy and research*. 1995;19:295-321. <https://doi.org/10.1007/BF02230402>
32. Yousefi N, Etemadi O, Bahrami F, Ahmadi SA. Comparing early maladaptive schemas among divorced and non-divorced couples as predictors of divorce. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2010;16(1):21-33. <http://ijpcp.iuums.ac.ir/article-1-916-fa.html>
 33. Walker AJ, Thompson L. Intimacy and intergenerational aid and contact among mothers and daughters. *Journal of Marriage and the Family*. 1983;841-9. <https://doi.org/10.2307/351796>
 34. Bakhtiari E, Hosseini SS, Arefi M, Afsharinia K. The Mediating Role of Marital Intimacy in the Relationship between Attachment Style and Couples' Attitude Towards Infidelity. *Journal of Counseling Research*. 2021. <https://doi.org/10.18502/qjcr.v20i77.6144>
 35. Fazeli M, Ehteshamzadeh P, Hashemi SE. The effectiveness of cognitive behavior therapy on cognitive flexibility of depressed people. *Thoughts and Behavior in Clinical Psychology*. 2015;9(34):27-36. https://jtbcp.riau.ac.ir/article_105.html
 36. Kohandani M, Abolmaali Alhosseini K. Factor structure and psychometric properties of Persian version of cognitive flexibility of Dennis, Vander Wal and Jillon. *Psychological methods and models*. 2017;8(29):53-70. https://jpmm.marvdasht.iau.ir/article_2556.html
 37. Damiris IK, Allen A. Exploring the Relationship between Early Adaptive Schemas and Sexual Satisfaction. *International Journal of Sexual Health*. 2023;35(1):13-29. <https://doi.org/10.1080/19317611.2022.2155897>
 38. Shorey RC, Anderson S, Stuart GL. Early maladaptive schemas of substance abusers and their intimate partners. *Journal of psychoactive drugs*. 2013;45(3):266-75. <https://doi.org/10.1080/02791072.2013.805982>
 39. Peiravi M, Bahrami H. The survey of the couple's primary inconsistent schemas and the matrimonial adjustment in married students. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ)*. 2017;6(1):131-58. <http://frooyesh.ir/article-1-331-en.html>
 40. M. P. Investigating the dimensions of marital intimacy and its relationship with marital infidelity The fourth international research conference in psychology. The fourth international research conference in psychology, counseling and educational sciences; Tehran 2018. <https://civilica.com/doc/1043559/>
 41. Eken E. The Role of Early Maladaptive Schemas on Romantic Relationships: A Review Study. *PEOPLE: International Journal of Social Sciences*. 2018;3(3):108-23. <https://grdspublishing.org/index.php/people/article/view/639>
 42. Sternberg RJ. A triangular theory of love. *Psychological review*. 1986;93(2):119. <https://doi.org/10.1037/0033295X.93.2.119>
 43. Poursharifi H, Bidadian M, Bahramizadeh H, Salehinezhad MA. The relationship between early maladaptive schemas and aspects of identity in obesity. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2011;30:517-23. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.10.101>
 44. Nasirijounaghani M. Correlation Between the Early Maladaptive Schemes, Self Differentiation and Sexual Function with Extera Marital Relationship Proneness in Married Female Students of Gilan university. *Journal of Psychology*. 2021;99(3):329. <http://iranapsy.ir/fa/Article/21892>
 45. Driver JL, Gottman JM. Daily marital interactions and positive affect during marital conflict among newlywed couples. *Family process*. 2004;43(3):301-14. <https://doi.org/10.1111/j.15455300.2004.00024.x>
 46. Fallahian H, Mikaeli N, Yousefi Moridani M. Predicting meta-marital relationships based on love quality, couple conflict resolution styles, and marital commitment. *Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal*. 2019;5(1):59-76. <https://fpcej.ir/article-1-229-en.html>
 47. Mashayekh FM, Asgarian M. Relationship between couples' intimacy and positive thinking with cognitive flexibility among married women. *Quarterly Journal of Social Work*. 2019;8(2):56-64. <http://socialworkmag.ir/article-1-425-fa.html>
 48. Wang Y, Chen J, Yue Z. Positive emotion facilitates cognitive flexibility: An fMRI study. *Frontiers in psychology*. 2017;8:1832. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01832>
 49. Mahdipour Bazkiai M, Sedaghati Fard M. Examining the relationship between marital satisfaction and intimacy of couples with adjustment at home. *Cognitive Analytical Psychology Quarterly*. 2014;6(22):21-31. <https://doi.org/10.1001.1.28222476.1394.6.22.3.4>